



**Številka:** Up-1134/18-22

**Datum:** 10. 6. 2022

## **PRITRDILNO LOČENO MNENJE SODNIKA DR. MATEJA ACETTA K ODLOČBI ŠT. Up-1134/18 Z DNE 12. 5. 2022**

1. Pričujoča zadeva naslavlja pomembno načelno vprašanje meja pričakovane stopnje zasebnosti na delovnem mestu, ki je terjalo odločitev Ustavnega sodišča, saj se v dosedanji ustavnosodni presoji do tega vprašanja samo še ni povsem jasno opredelilo. Zato sem podprl sprejem ustavne pritožbe v obravnavo, pa čeprav se je – med drugim ob upoštevanju dosedanjih stališč Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) – tudi po moji presoji ves čas kot najverjetnejša nakazovala odločitev, da z dejanji delodajalca ter posledično odločitev sodišč v okoliščinah pričujoče zadeve ni prišlo do kršitve ustavno varovane pravice do zasebnosti.

2. Pravica do zasebnosti je izjemno pomembna človekova pravica, saj na različne načine naslavlja avtonomnost posameznika v razmerju do skupnosti, spoštovanje njegove vesti, njegove zasebne sfere ter zasebnosti njegovih stikov in dejavnosti.<sup>1</sup> Pomen zasebnosti je nesporno podan ne glede na to, ali zasebnost razumemo kot cilj ali kot sredstvo – z drugimi besedami ne glede na to, ali je zasebnost vrednota sama zase ali pa je pomembna zgolj zaradi njene vezi z dejavnostmi, ki jih ohranja zasebne ali prek tega

---

<sup>1</sup> To pojmovanje ni novo. Eden od zanimivih zgodovinskih primerov iskanja načinov za sobivanje javnega in zasebnega so skrite cerkve (*schuilkerken*) na Nizozemskem, kot denimo v 17. stoletju zgrajena in adaptirana cerkev *Ons' Lieve Heer op Solder* (*Naš Gospod na podstrešju*) v Amsterdamu, od zunaj na videz običajna, razmeroma ozka večnadstropna stanovanjska hiša, v katere notranjosti pa so bila zgornja tri nadstropja preurejena v skrito cerkev, ki je do 150 pripadnikom rimskokatoliške cerkve omogočala prakticanje vere v uradno kalvinistični državi. Glej B. J. Kaplan, *Fictions of Privacy: House Chapels and the Spatial Accommodation of Religious Dissent in Early Modern Europe*, *The American Historical Review*, let. 107, št. 4 (2002), str. 1031–1034. Omenjena razprava analizira pomen take skrite cerkve kot fikcije zasebnosti, ki je omogočala obstoj odstopajoče prakse brez neposrednega soočenja z njo ali potrebe po izrecni potrditvi strpnosti, prav tako pa opisuje tudi omenjena pojmovanja zasebnosti – prav tam, str. 1061–1062.

sploh omogoča.<sup>2</sup> V posameznih pravnih redih je lahko razumljena nekoliko različno: z nekaj poenostavitve je denimo mogoče reči, da je v ZDA pojmovana predvsem kot svoboščina, zlasti v vertikalnem razmerju do države, ki naj torej posameznika varuje pred posegi države, medtem ko je v Evropi razumljena tudi kot odraz – in sredstvo – osebnega dostojanstva, kot taka pa posameznike varuje tudi v horizontalnem razmerju do drugih članov družbe.<sup>3</sup>

3. To razlikovanje se vsaj deloma lahko odraža tudi v stopnji (pričakovane stopnje) varstva zasebnosti na delovnem mestu. Medtem ko je po tradicionalnem ameriškem pojmovanju zasebnost interes posameznika, ki ga je treba v horizontalnem razmerju do zasebnega delodajalca uskladiti s pravico slednjega do samoodločbe svoje gospodarske dejavnosti,<sup>4</sup> je v Evropi v večji meri uveljavljena kot temeljna pravica, ki učinkuje tudi na delovnem mestu. Z razvojem tehnologije še pridobiva na pomenu:<sup>5</sup> uporaba nosljivih naprav za spremljanje biometričnih podatkov delavcev, tehnologija za spremljanje lokacije in premikanja, tekoče spremljanje kakovosti dela in obnašanja delavcev med delom ter zbiranje in obdelava osebnih podatkov za oblikovanje in analizo osebnih profilov delavcev so tehnologije in prakse, ki terjajo ustrezen odziv tudi z vidika zagotavljanja varstva zasebnosti na delovnem mestu. To dodatno potrjujejo tudi spremembe poslovnih praks v času pandemije in večja uporaba možnosti dela od doma oziroma na daljavo.

4. Iz vseh teh razlogov varstvo zasebnosti zahteva ustrezno pozornost, in to ne zgolj v domačem oziroma zasebnem okolju, temveč tudi na delovnem mestu. V tej luči sem sam zadržan do drobnega dela obrazložitve, kjer odločba (v 10. točki obrazložitve) morda nekoliko preveč posplošeno povzema starejše stališče Ustavnega sodišča, češ da gre za poseg v zasebnost samo takrat, ko je človek v prostoru, kjer upravičeno pričakuje, da bo sam. Tega sam ne bi želel razumeti kot sporočilo, da varstvo zasebnosti – še posebno v povezavi z varstvom osebnih podatkov – ne more biti upoštevno tudi v okoliščinah in v prostoru, kjer oseba ni sama.<sup>6</sup> Vsekakor pa odločbe ni mogoče razumeti na način, da bi pravici do zasebnosti na delovnem mestu na splošno odrekala veljavo.

---

<sup>2</sup> Glej npr. B. R. Ruiz, *The Right to Privacy: A Discourse-Theoretical Approach*, *Ratio Juris*, let. 11, št. 2 (1998), str. 156.

<sup>3</sup> Glej denimo J. Q. Whitman, *The Two Western Cultures of Privacy: Dignity Versus Liberty*, *The Yale Law Journal*, let. 113, št. 6 (2004), str. 1160–1164.

<sup>4</sup> Glej npr. že razmeroma zgodnjo razpravo o varstvu zasebnosti in uporabi e-pošte na delovnem mestu v K. J. Baum, *E-mail in the Workplace and the Right of Privacy*, *Villanova Law Review*, let. 42 (1997), str. 1012.

<sup>5</sup> Glej K. Ball, *Electronic Monitoring and Surveillance in the Workplace*, Publications Office of the European Union, Luxembourg 2021, poročilo, pripravljeno v okviru Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije, str. 22–33.

<sup>6</sup> Sicer že odločba sama kasneje (v 11. točki obrazložitve, s sklicevanjem na sodno prakso ESČP) poudari, da v polje zasebnosti seveda sodijo tudi določene interakcije med posamezniki v javnih prostorih.

5. Nasprotno – na načelni ravni odločba pomen varstva zasebnosti na delovnem mestu potrjuje. Celó v pričujoči zadevi, v kateri je šlo za prostorsko in časovno zelo omejeno izvajanje videonadzora, ki se je sprožil le ob odprtju varovančeve nočne omarice (kot je podrobneje pojasnjeno v 19. točki obrazložitve odločbe), je po presoji Ustavnega sodišča, ki ji pritrjujem, šlo za poseg v pritožnično ustavno pravico do zasebnosti iz 35. člena Ustave. Tudi v takih primerih je torej upoštevno prizadeta pravica do zasebnosti. Seveda pa ta pravica ni absolutna in vsak poseg vanjo ne bo samodejno vodil do odločitve o njeni kršitvi.

6. Pričujočo zadevo je tako treba brati tudi kot pomembno sporočilo o mejah pričakovanja zasebnosti na delovnem mestu. Ustavno sodišče je pri tem ob tehtanju sorazmernosti posega prevzelo in tudi s svojo presojó potrdilo merila, ki jih je v svoji pretekli praksi že razvilo ESČP. Ta so v celoti razvidna iz odločbe in ni potrebe, da bi jih tu še enkrat ponavljal. Tako kot v drugih tovrstnih primerih bo tehtanje sorazmernosti pogosto še vedno odvisno od presoje konkretnih okoliščin posameznega primera. Vendarle pa je s pričujočo odločbo tudi Ustavno sodišče postavilo temeljna izhodišča te presoje oziroma dodatno opredelilo vsebino in meje pravice do zasebnosti na delovnem mestu.

dr. Matej Accetto  
Sodnik